

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-03-08

Diarienummer 0315/21

Handläggare

Peter Hermansson

Telefon: 031-368 00 19

E-post: peter.hermansson@stadshuset.goteborg.se

Bokslutsberedning avseende 2020

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande frågan om regleringar av eget kapital per nämnd till kommunstyrelsen för beslut.

Stadsledningskontoret överlämnar utan eget ställningstagande grundskolenämndens framställan om förhöjd riktnivå för eget kapital till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut.

Sammanfattning

Detta ärende behandlar justeringar av nämndernas egna kapital utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*. I ärendet redogörs för utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt för den rekommenderade nivån på det egna kapitalet för respektive nämnd enligt fullmäktiges riktlinjer. I de fall nämnderna har gjort en värdering av det egna kapitalet som avviker från fullmäktiges riktlinjer redogörs för nämndens motivering. Vidare har trafiknämnden begärt att eget kapital ska återställas avseende kostnader som de menar ligger utanför den så kallade nämndrisken.

Grundskolenämnden har i samband med beslut om årsrapport 2021-02-09 § 37, framställt till kommunfullmäktige om förhöjd riktnivå för eget kapital. Grundskolenämndens bedömning är att en rimlig riktnivå för nämndens egna kapital är 170 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket enligt nämnden stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar.

Förändringarna i nämndorganisationen som genomfördes i samband med årsskiftet innebär att kommunstyrelsen behöver värdera frågan om att tillskjuta eget kapital för de nya nämnderna samtidigt som utgående eget kapital i stadsdelsnämnder och i social resursnämnd återredovisas till kommunstyrelsen. Stadsledningskontoret redogör i ärendet för hur riktnivåerna ser ut när *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning* tillämpas på de nya nämnderna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ekonomiska regleringar i frågor i detta ärende sker som justering av eget kapital och påverkar därmed inte vare sig nämndernas eller kommunens resultat för 2020.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Nämndernas värderingar av storleken på det egna kapitalet i bokslut 2020
(Utdrag ur respektive nämnds årsrapport)
2. Protokollsutdrag grundskolenämnden 2021-02-09 § 37

Ärendet

Kommunstyrelsen har i detta ärende att ta ställning till regleringar av nämndernas egna kapital utifrån fullmäktiges fastlagda regelverk samt utifrån nämndernas egna skriftliga värderingar i sina årsrapporter. Kommunstyrelsen har också att ta ställning till framställan från Grundscolenämnden om förhöjd riktnivå för eget kapital.

Beskrivning av ärendet

Detta ärende behandlar regleringar av nämndernas egna kapital utifrån det regelverk som kommunfullmäktige har fastställt i det styrande dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning*.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Enligt kommunfullmäktiges regelverk bör en nämnd sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och som därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade "nämndrisken". Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver, det vill säga "kommunrisker". I fullmäktiges regelverk finns rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital.

Enligt kommunfullmäktiges regelverk skall varje nämnd årligen aktivt i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligt motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Nämnden ska i detta sammanhang beakta de rekommenderade riktnivåer som är fastlagda av fullmäktige. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen. Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna.

Överlag har nämnderna beaktat och förhållit sig till gällande styrprinciper för det egna kapitalet. Riktnivåerna har fått en styrande effekt i nämndernas motiveringar och de allra flesta nämnder som har ett eget kapital som ligger över de rekommenderade riktnivåerna föreslår återredovisning till den övre nivån av det rekommenderade intervallet. Några få nämnder har i samband med beslut om årsrapporter begärt att få behålla ett eget kapital som överstiger fullmäktiges rekommenderade intervall. Därutöver har Trafiknämnden begärt att eget kapital skall återställas avseende kostnader som de menar ligger utanför den så kallade nämndrisken. I dessa fall lämnar stadsledningskontoret en redogörelse för nämndernas motiveringar.

Grundskolenämnden har i samband med beslut om årsrapport 2021-02-09 § 37, framställt till kommunfullmäktige om förhöjd riktnivå för eget kapital. Grundskolenämnden har en omsättning som ligger i det högsta omsättningsintervallet, över 2 500 mnkr, vilket medger ett eget kapital i storleksordningen 60-80 mnkr enligt stadens riktlinjer. Grundskolenämndens bedömning är dock att en rimlig riktnivå för nämndens egna kapital är 170 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket enligt nämnden stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar.

Förändringarna i nämndorganisationen som genomfördes i årsskiftet innebär att kommunstyrelsen behöver värdera frågan om eget kapital för de nya nämnderna samtidigt som utgående eget kapital i stadsdelsnämnder och i social resursnämnd ska återredovisas

till kommunstyrelsen. Stadsledningskontoret redogör i ärendet för hur riktnivåerna ser ut när *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning* tillämpas på de nya nämnderna. Stadsledningskontoret redogör också för utgående eget kapital för stadsdelsnämnder och socialresursnämnd.

Längst ner i ärendet finns en sammanställning över utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt för den rekommenderade nivån på det egna kapitalet enligt fullmäktiges riktlinjer. För de nämnder som har beslutat om att återredovisa eget kapital som överstiger fullmäktiges riktnivåer eller som har ett eget kapital som ligger inom eller under fullmäktiges rekommenderade intervall redogörs i sammanställningen också för reglering av eget kapital samt för ingående eget kapital 2021 efter reglering. I de fall nämnderna har gjort en värdering av det egna kapitalet som avviker från fullmäktiges riktlinjer överlämnar stadsledningskontoret frågan om regleringar av eget kapital till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Konsekvenser av tidigare beslut/praxis

Under denna rubrik redogörs för ett antal frågor som innebär regleringar av nämndernas eget kapital utifrån tidigare beslut eller praxis.

Konsekvenser av ny nämndorganisation

I samband med årsskiftet 2020/2021 genomfördes förändringar av stadens nämndorganisation som innebar att stadsdelsnämnder samt social resursnämnd upphörde och att sex nya nämnder inrättades. Under rubriken reglering av eget kapital per nämnd längst ner i tjänsteutlåtandet redogörs för storleken på det utgående egna kapitalet i stadsdelsnämnder och i social resursnämnd som kommer att nollställas.

För de sex nya nämnderna behöver kommunstyrelsen värdera frågan om att tillskjuta eget kapital i samband med bokslutsberedningen. I nedanstående tabell redogörs för de sex nya nämndernas budgeterade omsättning för 2021 samt för motiverad nivå på eget kapital för respektive nämnd baserat på fullmäktiges omsättningsintervall. Stadsledningskontoret kan konstatera att Grundskolenämnden och Förskolenämnden, i bokslutsberedningen för 2017 (2018-06-13 dnr 0043/18 § 571), tilldelades ett eget kapital på 70 mnkr baserat på att deras motiverade nivå på eget kapital enligt fullmäktiges riktlinjer låg i spannet 60 - 80 mnkr.

För stadsdelsnämnderna Angered och Östra Göteborg fastställdes en förhöjd risknivå för ”max” beloppet med 20 mnkr och för Västra Hisingen på motsvarande sätt ett förhöjt ”max”-belopp med 10 mnkr. Orsaken var att för dessa nämnder utgjorde försörjningsstödet och andra socioekonomiskt betingade kostnader en relativt stor andel av nämndens totala kostnader. Stadsledningskontoret överlämnar till kommunstyrelsen att värdera om motsvarande ska tillämpas för de fyra socialnämnderna. I de rekommenderade nivåerna för eget kapital som anges i tabellen nedan har ingen förhöjd risknivå inarbetats.

Nämnd	Budgeterad omsättning 2021, tkr	Rekommenderade nivå på eget kapital enligt fullmäktiges riktlinjer
Nämnd för funktionsstöd	5 690 130	60 000 - 80 000
Socialnämnd Nordost	1 672 565	30 000 – 50 000
Socialnämnd Centrum	1 365 829	25 000 – 35 000
Socialnämnd Sydväst	1 159 298	25 000 – 35 000

Socialnämnd Hisingen	1 269 178	25 000 – 35 000
Äldre samt vård- och omsorgsnämnd	7 632 799	60 000 – 80 000

Intraprenader SDN

SDN Askim-Frölunda-Högsbo har i sin årsrapport informerat om att nämndens intraprenadverksamheter i den nya nämndorganisationen övergår till nämnden för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden. Förutsättningar för fortsatta överenskommelser ska därmed hanteras i dessa nämnder.

Både positivt och negativt ackumulerat resultat i intraprenadverksamheterna har, enligt riktlinjer för intraprenadverksamhet, ingått som en del av befolkningsramens egna kapital. Respektive intraprenadverksamhet har därmed haft möjlighet att balansera över- och underskott över årsskiften. I stadsdelsnämnden har fyra intraprenadverksamheter bedrivits under 2020 och deras ackumulerade resultat framgår i tabellen nedan.

Akkumulerat resultat per 2020-12-31	tkr
Gerdas gård (äldre samt vård- och omsorg)	-388
Granliden (äldre samt vård- och omsorg, intraprenad avslutas 2020-12-31)	1 552
Kvartetten (funktionsstöd)	391
Banko-, N dragspels- och Trumgatans BmSS (funktionsstöd)	2 078
Summa intraprenader	3 633

Stadsledningskontoret bedömer att storleken på intraprenadernas ackumulerade resultat inte är av en sådan omfattning att det behöver föranleda någon särskild hantering av kommunstyrelsen under förutsättning att nämnden för funktionsstöd respektive äldre samt vård- och omsorgsnämnden tilldelas ett eget kapital motsvarande riktvärdena för eget kapital.

Förskolenämnden

Kommunfullmäktige beslutade 2021-01-28 dnr 1533/20 § 20, att förskolenämnden får utöka sitt eget kapital med hela överskottet för 2020 samt tillåts disponera upp till 80 mnkr av överskottet under 2021. Nämnden har sen tidigare ett ingående eget kapital om 74,4 mnkr. Nämnden redovisar ett överskott för 2020 på 161,2 mnkr. Utifrån beslutet i Kommunfullmäktige konstaterar nämnden i sin årsrapport att nämndens ingående eget kapital kommer uppgå till 235,6 mnkr.

Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för Fastighetsnämnden och Överförmyndarnämnden

I kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2020 framgår att ”Om det uppstår överskott eller underskott inom ramen för fastighetsnämnden transfereringar och överförmyndarnämnden arvode nollställs dessa i samband med stadens årliga bokslut.”

Kostnaderna för transfereringar för helåret 2020 blev totalt 60 mnkr, vilket är 8 mnkr under avsatt ram på 68 mnkr. Överförmyndarnämnden arvoden redovisar för 2020 ett överskott på 2,7 mnkr.

Framställningar från nämnder

I de fall där nämnderna har gjort en värdering av det egna kapitalet som avviker från

fullmäktiges riktlinjer redogörs under denna rubrik för nämndens motivering. Vidare redogörs för trafiknämndens begäran om att eget kapital skall återställas samt för grundskolenämndens framställan om förhöjd riktnivå för eget kapital.

Arkivnämnden

Nämndens utgående egna kapital är vid årsskiftet 12 525 tkr. Nämnden föreslår att 2 525 tkr från det egna kapitalet återförs till huvudmännen på samma sätt som huvudmännen finansierar verksamheten. Det innebär att staden erhåller 40 procent av eventuell återredovisning och VGR erhåller 60 procent. Eget kapital skulle efter återredovisning uppgå till 10 000 tkr vilket är över den rekommenderade riktnivån på 3 500 tkr till 4 500 tkr.

Nämnden konstaterar i sin årsrapport att det i bokslutsberedningen för 2017, 2018 och 2019 beslutades att nämnden fick behålla ett eget kapital om 8 000 tkr. Beslutet att nämnden fick behålla ett eget kapital över fullmäktiges riktlinjer togs mot bakgrund av att nämnden stod inför ett stort utvecklingsarbete av system för bevarande där kostnaderna var svåra att beräkna. Nämnden menar att dessa förhållanden inte har förändrats på ett sådant sätt att anledning finns att göra en annan bedömning än vad som gjorts tidigare.

Utgående eget kapital bokslut 2020	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
12 525	10 000	3 500 – 4 500	-2 525	-8 025

Grundskolenämnden

Grundskolenämndens egna kapital uppgår i bokslutet till 333 610 tkr vilket är 253 610 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet som ligger 80 000 tkr enligt fullmäktiges riktlinjer. Grundskolenämndens bedömning av eget kapital är dock att det bör vara 170 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket enligt nämnden stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar och tumregler för god ekonomisk hushållning. Nämnden menar vidare att denna nivå krävs för att hantera framtida risker i form av:

- Volymförändringar
- Behovsförändringar
- Reinvesteringar och konjunkturförändringar
- Upparbetad utbildningsskuld under 2020 med anledning av COVID-19
- Mottagande och implementering av organisation från stadsdelsförvaltningarna
- Överskjutande av kostnader från andra förvaltningar såsom; ny hyresmodell för lokalhyror, evakuering och rivnings kostnader.

Grundskolenämnden har i samband med beslut om årsrapporten beslutat att hemställa till kommunfullmäktige om att utöka nämndens egna kapital till 170 mnkr.

Utgående eget kapital bokslut 2020	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
333 610	170 000	60 000 – 80 000	-163 610	-253 610

Nämnden för konsument- och medborgarservice

Nämnden för konsument och medborgarservice har i bokslutet ett eget kapital som uppgår till 16 592 tkr vilket är 5 592 tkr över riktvärdet för det egna kapitalet enligt fullmäktiges riktlinjer. Nämnden värderar dock att det egna kapitalet bör uppgå till 15 mnkr och föreslår därmed en återredovisning till kommunstyrelsen på endast 1,6 mnkr.

I nämndens årsrapport redogörs för ett antal ekonomiska risker. Den största ekonomiska risken bedöms vara intäktsbortfall när förvaltningar eller bolag väljer att dra ner på köpta tjänster, som exempelvis särskilda svarsgrupper. I årsrapporten konstateras att vid ett sämre ekonomiskt läge i kommunens verksamheter ökar risken att man prioriterar andra kostnader framför ökad service och tillgänglighet. Det finns också risker, menar nämnden, kopplade till att viss verksamhet bedrivs genom projektmedel från externa aktörer och kan förändras betydligt snabbare än personalstyrkan hinner ställas om.

Utgående eget kapital bokslut 2020	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering av eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
16 592	15 000	9 000 – 11 000	-1 592	-5 592

Trafiknämnden

Trafiknämndens redovisar ett negativt resultat om 16,2 mnkr för 2020. Nämndens egna kapital uppgår vid utgången av 2020 till 48,8 mnkr. Enligt fullmäktiges riktlinjer bör nämndens egna kapital ligga i intervallet 40-60 mnkr. Nämndens uppfattning är att årets förlust är att betrakta som kommunrisk och menar att det egna kapitalet ska återställas till den rekommenderade högsta nivån för eget kapital enligt fullmäktiges riktlinjer.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunstyrelsen, 2020-06-17 § 600, beslutade att bifalla framställan från trafiknämnden om att ianspråka 10,5 mnkr av eget kapital för förlängning av stimulansåtgärder med anledning av covid-19 pandemin samt att i samband med bokslutsberedningen erhålla kompensation så att det egna kapitalet inte skulle påverkas inför kommande år.

Kommunstyrelsen fattade beslut 2020-10-21 § 869 att bevilja trafiknämndens hemställan om att ianspråka ytterligare 13,4 mnkr av nämndens egna kapital för att möjliggöra för fortsatta näringslivsåtgärder med anledning av pandemin. Utifrån att kommunstyrelsen beslutat att trafiknämndens egna kapital inte skulle påverkas med anledning av åtgärder till följd av covid-19 föreslår trafiknämnden ett förslag till återställande av det egna kapitalet med 11,2 mnkr, så att det egna kapitalet uppgår till nämndens motiverade nivå 60 mnkr.

Utgående eget kapital bokslut 2020	Motiverad nivå enligt nämndens beslut	Rekommenderad nivå enligt fullmäktiges riktlinjer	Reglering eget kapital	
			Nämndens förslag	Fullmäktiges Riktlinjer
48 766	60 000	40 000 – 60 000	11 234	-

Information om eget kapital för Revisorskollegiet

Revisorskollegiet

Beslut rörande revisorskollegiets egna kapital kan enbart fattas av kommunfullmäktige, varför denna redovisning enbart lämnas som information till kommunstyrelsen.

Revisorskollegiet redovisar ett eget kapital på 6 409 tkr i bokslutet 2020. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer gäller ett intervall för det egna kapitalet om 1,8 mnkr - 2,2 mnkr för en verksamhet med stadsrevisionens omsättning. Revisorerna har att ta ställning till det egna kapitalet i sin årsrapport till fullmäktige, och fullmäktige har då att fatta beslut om revisorskollegiets egna kapital.

Reglering av eget kapital per nämnd

I nedanstående tabell redovisas utgående eget kapital per nämnd i bokslutet samt rekommenderade nivå på det egna kapitalet för nämnden enligt fullmäktiges riktlinjer. För de nämnder som har beslutat om att återredovisa eget kapital som överstiger fullmäktiges riktnivåer eller alternativt som har ett eget kapital som ligger inom eller under fullmäktiges rekommenderade intervall redogörs i tabellen också för reglering av eget kapital enligt fullmäktiges riktlinjer/beslut i nämnd samt för ingående eget kapital 2020 efter reglering.

För de nämnder som gjort framställningar som redogjorts för ovan lämnas inga siffror i kolumnerna över reglering av eget kapital och eget kapital efter reglering.

Längst ner redogörs för utgående eget kapital för stadsdelsnämnder, social resursnämnd samt stadsdelsnämndernas resursnämndsuppgifter som kommer att nollställas.

Värdering av eget kapital för nämnder i bokslutet 2020

Nämnder med särskild inriktning	Utgående Eget kapital bokslut 2020 (tkr)	Motiverad nivå enligt riktlinjer (tkr)	"Eventuell" Reglering enligt fullmäktiges riktlinjer (tkr)	Eget kapital efter reglering (tkr)
Arkivnämnden	12 525	3 500 – 4 500	Se ovan	Se ovan
Byggnadsnämnden	18 435	12 500 – 17 500	-935	17 500
Fastighetsnämnden	33 573	15 000 – 25 000	-8 573	25 000
Fastighetsnämnden transfereringar	8 047	Nollställs, se ovan	-8 047	0
Förskolenämnden	235 609	Bibehållen nivå, se ovan	-	235 609
Grundskolenämnden	333 610	60 000 – 80 000	Se ovan	Se ovan
Idrotts- och föreningsnämnden	24 687	15 000 – 25 000	0	24 687
Intraservice	11 000	9 000 – 11 000	0	11 000
Kommunledningen	43 772	8 000*	-35 772	8 000
Kulturnämnden	29 145	15 000 – 25 000	-4 145	25 000
Lokalnämnden	105 935	60 000 – 80 000	-25 935	80 000
Miljö- och klimatnämnden	16 095	9 000 – 11 000	-5 095	11 000
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	107 636	20 000 – 30 000	-77 636	30 000
Nämnden för inköp och upphandling	3 676	3 500 – 4 500	0	3 676

Nämnden för konsument och medborgarservice	16 592	9 000 – 11 000	Se ovan	Se ovan
Park- och naturnämnden	26 547	15 000 – 25 000	-1 547	25 000
Trafiknämnden	48 766	40 000 – 60 000	Se ovan	Se ovan
Utbildningsnämnden	81 217	60 000 – 80 000	-1 217	80 000
Valnämnden	1 141	100 – 300	-841	300
Överförmyndarnämnden arvoden	2 733	Nollställs, se ovan	-2 733	0

* Enligt riktlinjerna för eget kapital bör kommunledningens egna kapital ligga i intervallet 9 000 tkr - 11 000 tkr. Kommunstyrelsen har dock beslutat att en rimlig nivå för eget kapital är 8 000 tkr.

Utgående eget kapital för stadsdelsnämnder och social resursnämnd

Stadsdelsnämnder och social resursnämnd	Utgående Eget kapital i bokslut 2020 (nollställs)
SDN Angered	146 992
SDN Östra Göteborg	94 909
SDN Örgryte-Härlanda	78 059
SDN Centrum	78 818
SDN Majorna-Linné	121 895
SDN Askim-Frölunda-Högsbo	144 546
SDN Västra Göteborg	91 415
SDN Västra Hisingen	86 424
SDN Lundby	74 653
SDN Norra Hisingen	146 815
Social resursnämnd	52 587

SDN resursnämndsansvar	Utgående Eget kapital i bokslut 2020 (nollställs)
<i>Angered</i>	
Blå stället	23
Ungdomars fritid	301
Bergums fritidslantgård	210
El Sistema	82
<i>Östra Göteborg</i>	
Ungdomars fritid, radar 72	982
<i>Örgryte Härlanda</i>	
Äldreboendeplaneringen	282
LSS Planering och samordning	1 195
<i>Centrum</i>	
Mottagning för unga män	161
Mobilt fältteam	560
<i>Majorna-Linné</i>	
Ungdomars fritid	1 359
<i>Askim-Frölunda-Högsbo</i>	
Ungdomars fritid	1 250
LSS boende utanför Göteborg	1 695
Hospice	1 232
<i>Lundby</i>	
Ungdomars fritid	1 394

Stadsledningskontorets bedömning

Överlag har nämnderna beaktat och förhållit sig till gällande styrprinciper för det egna kapitalet. Riktnivåerna har fått en styrande effekt i årets värderingar och återredovisning sker från flera nämnder. Det är samtidigt viktigt att konstatera att regelverket också ger utrymme för nämnder att motivera en annan nivå än riktnivåerna om nämndens specifika förutsättningar och risker ger skäl till det. I de fall nämnderna har motiverat en högre nivå på det egna kapitalet än vad som anges i fullmäktiges riktlinjer överlämnas frågan till kommunstyrelsen för ställningstagande.

Magnus Andersson

Eva Hessman

Ekonomidirektör

Stadsdirektör

Nämndernas värderingar av eget kapital i bokslutet 2020 (utdrag ur respektive nämnds årsrapport 2020)

Innehållet i denna bilaga är ett samlat utdrag ur respektive nämnds årsrapport med de skrivningar som återfinns under rubriken ”värdering av eget kapital”. Bilagan bifogas tjänsteutlåtandet som en kompletterande information där kommunstyrelsen kan se hur respektive nämnd har argumenterat för sin värdering av det egna kapitalet i syfte att underlätta för kommunstyrelsen i sitt övervägande kring huruvida nämnderna har tillämpat intentionerna i gällande regelverk på ett rimligt sätt

Arkivnämnden

Vid utgången av 2020 har Arkivnämnden ett eget kapital på 12 524 tkr. Riktvärdet för en nämnd med Arkivnämndens omsättning är mellan 3 500 och 4 500 tkr. Det kan följaktligen konstateras att nämndens egna kapital överskrider riktvärdet.

Då nämnden står inför ett stort utvecklingsarbete av system för bevarande där kostnaderna är svåra att beräkna beslutade bokslutsberedningen för 2017, 2018 och 2019 att Arkivnämnden fick behålla ett eget kapital om 8 000 tkr. Bokslutsberedningen beslutade även dessa år att nämnden fick ta 4 000 tkr i anspråk av detta egna kapital utan ytterligare beslut i kommunstyrelsen.

Bokslutsberedningen beslutade 2019 vidare att 2 042 tkr skulle återredovisas för 2019 till huvudmännen enligt gängse 60/40-fördelning.

Upphandlingen av ett system för bevarande är nu avslutad. Detta och övriga förhållanden medför enligt nämndens bedömning att anledning saknas att göra en annan bedömning än tidigare år. Arkivnämnden har därför i december 2020 inkommit med en hemställan till kommunstyrelsen om att under 2021 disponera 4 000 tkr av det egna kapitalet för arbetet med att utveckla system för bevarande för att säkerställa att arbetet kan slutföras under 2021.

Mot bakgrund av det stora utvecklingsarbetet gör nämnden nu bedömningen att detta utvecklingsarbete kommer pågå även under 2022. Detta kan innebära ett behov av att nyttja eget kapital upp till 2 000 tkr under 2022. Arkivnämnden hemställer därför att bokslutsberedningen utökar nämndens eget kapital till 10 000 tkr och att 2 524 tkr återredovisas till huvudmännen enligt 60/40-fördelningen.

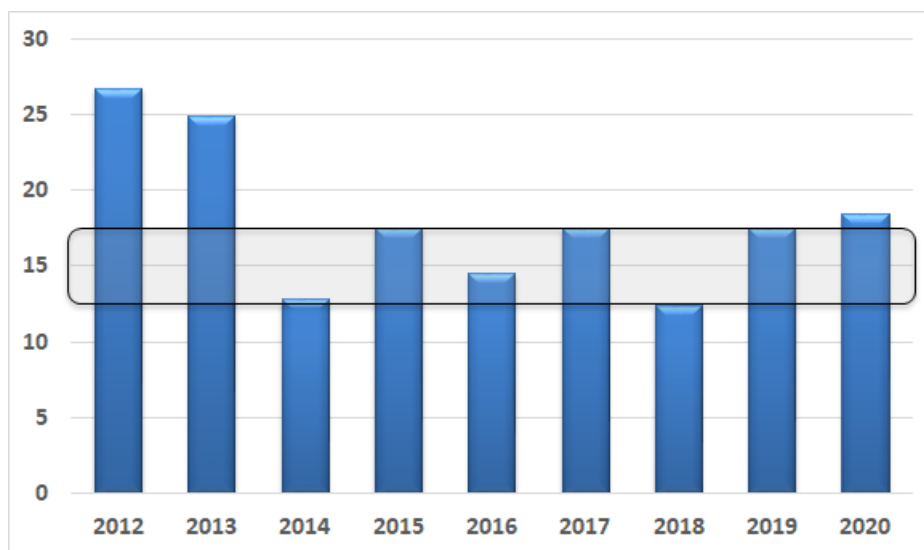
Byggnadsnämnden

Ett eget kapital kan efter särskilda beslut möjliggöra finansiering av uppkomna kostnader för vissa förekommande driftsstörningar/variationer i verksamheten, störningar av extraordinär omfattning samt planerade satsningar av engångskaraktär i verksamheten. Även förhållanden som står utanför nämndens kontroll kan medföra ökade kostnader med behov av ekonomisk beredskap för nämnden.

Enligt stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning (GKH 2019:164) ska samtliga nämnder värdera det egna kapitalets storlek och ta ställning till om det egna kapitalet uppgår till ett belopp som över- eller understiger önskvärd nivå.

Kommunfullmäktiges rekommenderade nivåer för nämndernas egna kapital är till del vägledande i arbetet med att värdera det egna kapitalets storlek tillsammans med behovet av att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling. Det är möjligt för nämnden att argumentera för ett behov av ett större eget kapital än rekommenderade nivåer om detta kan anses befogat utifrån nämndens verksamhet och finansiella riskexponering. Intervallet för rekommenderad nivå på det egna kapitalet för byggnadsnämnden, baserat på förvaltningens omsättning, uppgår till mellan 12,5 mkr och 17,5 mkr.

Vid utgången av 2020 uppgick det samlade egna kapitalet för byggnadsnämnden till 18,4 mkr (17,5). Förvaltningen kan konstatera att nämndens egna kapital ligger marginellt över det intervall för eget kapital som kommunfullmäktige beslutat om. I nedanstående diagram framgår det egna kapitalets utveckling under perioden 2012–2020.

Aktuell storlek på det egna kapitalet vid utgången av 2020 överskrider något rekommenderat intervall. Då förvaltningen inte ser någon tydlig kostnadsökning inom verksamheten, och samtidigt har svårt att prognostisera någon intäktsminskning, föreslår förvaltningen en återredovisning av det egna kapitalet, till del det överstiger rekommenderad övre nivå, till kommunstyrelsen. Kvarvarande eget kapital får anses vara på en sådan nivå att det finns en viss ekonomisk beredskap att klara variationer avseende förvaltningens intäktsutveckling för enskilda år och för att säkerställa en framdrift inom förvaltningens samtliga verksamhetsområden. Inte minst är en viss finansiell beredskap viktig utifrån att ett införande av ny taxa medför viss osäkerhet avseende delar av intäktsutvecklingen för kommande verksamhetsår.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens utgående egna kapital per 2020-12-31 uppgår till 33,6 miljoner kronor inklusive det negativa resultatet för verksamheten med nyanlända.

I ”Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning” behandlas nämndernas ansvar att årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet i 20§. Det huvudsakliga syftet med nämndens egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera en rimlig nivå på det egna kapitalet som speglar nämndens specifika riskbild, så kallad nämndrisk. Kommunen centralt ansvarar för risker därutöver, dvs.

kommunrisk. I reglerna anges rekommenderade riktnivåer med intervall för nämndernas egna kapital i relation till omslutning. Den av kommunstyrelsens högsta rekommenderade nivå i aktuellt intervall för nämnden är 25 miljoner kronor. Nämndens verksamhet innebär löpande förändringar i fastighetsbeståndet vilket innebär att såväl kostnader som intäkter är föränderliga under åren. Som en stor fastighetsägare kan också oförutsedda större kostnader uppstå. Detta motiverar att fastighetsnämndens egna kapital bör uppgå till den högre nivån i intervallet.

Fastighetsnämnden har att utöva den formella ägarrollen för all kommunal mark utanför bolagssektorn. Med anledning av att kommunen har ett mycket stort markinnehav, finns betydande risk för oförutsedda händelser, t.ex. skred, ras och naturkatastrofer, vilka kan medföra stora kostnader. Detta förutsätts vara en kommunrisk. Utrymme för sådana kostnader kan inte, med någon rimlig precision, avsättas i fastighetsnämndens budget. Kostnaderna är svåra att uppskatta för så stora arealer som det är fråga om.

Det finns också en risk att projekteringskostnader behöver tas på resultatet. Detta på grund av att kontoret, för att få en snabbare start på genomförandet av exploatering, beställer projektering av allmän plats innan detaljplanen vunnit laga kraft. Kostnaden behöver tas på resultatet om detaljplanen inte skulle vinna laga kraft efter ett eventuellt överklagande. Sannolikheten är inte hög men konsekvensen kan bli stor beroende på kostnaden för projekteringen. Även detta förutsätts vara en kommunrisk då risken och kostnaderna är svåra att uppskatta samt att reavinster och resultat av markexploatering inte tillfaller nämnden utan levereras in till kommuncentrala poster.

Resultatet för 2020, ökar det egna kapitalet från 25 miljoner kronor till 33,6 miljoner kronor. Fastighetsnämnden föreslås att återredovisa 8,6 miljoner kronor av det utgående egna kapitalet så att nivån justeras till den av kommunstyrelsen rekommenderade högsta nivån för eget kapital.

Förskolenämnden

Enligt Göteborg Stads "Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning" skall nämnden årligen aktivt värdera storleken på det egna kapitalet. Då det finns ett beslut avseende förskolenämndens egna kapital från Kommunfullmäktige (KF) bedömer nämnden att det inte är aktuellt med en egen bedömning för 2020.

KF beslutade den 28 januari 2021 att förskolenämnden får utöka sitt eget kapital med hela överskottet för 2020 samt tillåts disponera upp till 80 mkr av överskottet under 2021. Överskottet för 2020 tillfaller nämnden enligt KFs beslut och kommer således inte att återredovisas. Nämnden har sen tidigare ett ingående eget kapital om 74,4 mkr. Nämnden redovisar ett överskott för 2020 på 161,2 mkr. Utifrån beslutet i KF kommer nämndens eget kapital därmed uppgå till 235,6 mkr.

Grundskolenämnden

Det huvudsakliga syftet med nämndens eget kapital är att möjliggöra långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden kan besluta om att ta eget kapital i anspråk.

Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i nivå som motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna

nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang ska nämnden beakta de riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Den beslutade riktnivån för eget kapital för grundskoleförvaltningen är 60-80 mnkr. Årsbokslutet 2020 visar ett positivt resultat på 253,6 mnkr vilket innebär att nästan hela överskottet ska återföras till staden.

Grundskoleförvaltningens bedömning av eget kapital är att det bör vara 170 mnkr. Det skulle utgöra cirka två procent av kommunbidraget, vilket stämmer överens med övriga procentuella riktnivåer för stadens förvaltningar och tumregler för god ekonomisk hushållning. Denna nivå krävs för att hantera framtida risker i form av:

- Volymförändringar
- Behovsförändringar
- Reinvesteringar och konjunkturförändringar
- Upparbetad utbildningsskuld under 2020 med anledning av COVID-19
- Mottagande och implementering av organisation från stadsdelsförvaltningarna
- Överskjutande av kostnader från andra förvaltningar såsom; ny hyresmodell för lokalhyror, evakuering och rivnings kostnader.

Grundskoleförvaltningen bedömer att det egna kapitalet för 2020 ska fastställas till 170 mnkr enligt motiveringen ovan.

Idrotts- och föreningsnämnden

Idrotts- och föreningsnämnden har enligt stadens gällande regelverk maximalt avsatta medel för eget kapital om 25 mnkr. Storleksordningen regleras utifrån nämndens kommunbidrag. Då nämnden har ett negativt årsresultat om 313 tkr kommer nämnden för första gången på flera år ta eget kapital i anspråk.

Nämndens rätt att använda eget kapital utgår från kommunens samlade aktuella ekonomiska förutsättningar och värderas normalt årligen i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut. Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16 om tillfälligt utökade befogenheter att använda eget kapital i nämnderna. Nämnderna har enligt det tillfälliga regelverket möjlighet att ianspråka positivt eget kapital upp till totalt 1,5 procent av nämndens givna ram under aktuellt budgetår utan särskild prövning av kommunstyrelsen. Ett ianspråktagande av eget kapital över 0,5 procent ska dock kunna härledas till ökade kostnader kopplade till pågående pandemi. Under normala förutsättningar gäller följande regelverk:

"Nämnden kan efter detta på eget initiativ sänka det ekonomiska målet genom att ianspråka positivt eget kapital upp till totalt 0,5 procent av nämndens givna ram under aktuellt budgetår utan särskild prövning av kommunstyrelsen. Ett ianspråktagande av positivt eget kapital som överstiger 0,5 procent av nämndens kommunbidrag, eller i de fall detta ej är tillämpligt omsättning, under aktuellt budgetår ska prövas av kommunstyrelsen."

De främsta riskområdena för förvaltningen bedöms vara: borgensåtaganden, taxor/avgifter, yttre åverkan på anläggningar, samt förgäveskostnader om större investeringsprojekt ej blir realiserade. De enskilda riskerna totalt sett bedöms överstiga taket för det egna kapitalet om 25 mnkr, men det är osannolikt att samtliga risker skulle inträffa samtidigt.

Riskerna inom förvaltningen bedöms vara större i och med Covid -19 pandemin, då de största identifierade riskerna gäller borgensåtaganden samt taxor/avgifter. Under 2020 minskade intäkterna med 22,7 mnkr till följd av utebliven verksamhet i förvaltningens anläggningar samt cuper. Risken förefaller även större att föreningar med borgen inte kommer att kunna sköta sina bankförpliktelser som en effekt av att inte kunna bedriva sin verksamhet till följd av pandemin. Denna risk kommer eventuellt eskalera kommande år.

Risken för yttre åverkan så som bränder, skadegörelse samt driftstörningar i form av extrem väderlek och tekniska haverier sker tyvärr med jämna mellanrum. Ekonomiska följdverkningar som intäktsbortfall och kostnader för övertalig personal regleras inte av försäkring. Om flera händelser av detta slag inträffar under ett år kan det tydligt påverka nämndens resultat.

Risken för förgäveskostnader i avbrutna investeringsprojekt kan komma att påverka ett visst års resultat om investeringsinitiativet hunnit uppbeta utgifter av betydande art. Utredningskostnader i tidiga skeden går ej att undvika och är många gånger en förutsättning för beslut om investeringen ska genomföras eller ej, en risk värd att beakta i stora projekt likt Centralbadet.

Förvaltningen har övervägt storleken på det egna kapitalet och finner ingen anledning till att ha en annan högsta nivå än 25 mnkr, utifrån de risker förvaltningen har i dagsläget. Till följd av årets resultat föreslås att det egna kapitalet nyttjas med 313 tkr för att täcka underskottet.

Intraservice

Förvaltningen har ett eget kapital om 11 miljoner kronor, samma nivå som föregående år. Reglerna för kommungemensamma tjänster innebär att ett ekonomiskt överskott betalas tillbaka till kunderna och ett ekonomiskt underskott faktureras kunderna.

Under 2020 har ett ekonomiskt överskott uppkommit, vilket har reglerats tillbaka till kunderna i samband med bokslutet. Något behov av att utnyttja eget kapital för kostnadstäckning har därför ej funnits under 2020.

Motsvarande regler gäller för 2021, vilket innebär att förvaltningen inte bedöms ha någon nämndrisk för 2021.

Kommunledningen

En nämnd ska årligen i samband med bokslutet värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och motivera rimlig nivå på det egna kapitalet. Enligt stadens rekommenderade nivåer för eget kapital bör kommunstyrelsens nivå ligga i intervallet 9,0 mnkr till 11,0 mnkr. Kommunstyrelsens bokslut innehåller verksamheter av olika karaktär och med olika risker. I basverksamheten finns den politiska organisationen och tjänstepersonsorganisationen på stadsledningskontoret. Dessutom finns tidsbegränsade uppdrag och projekt med varierande omfattning från år till år. Vid värdering av nämndrisken exkluderas kommuncentrala poster och samordningsuppdrag där stadsledningskontoret har full intäktsfinansiering.

Mot bakgrund av nämndrisken har kommunstyrelsen årligen beslutat att rimlig nivå för eget kapital hos kommunstyrelsen är 8,0 mnkr. För kommunstyrelsen kan finansieringsbehov av eget kapital uppstå för pucketkostnader och omställning, vid överföring av verksamhet och vid minskade ramar. Omfattande uppdrag från

kommunfullmäktige och kommunstyrelsen och förseningar som sträcker sig över årsskiften i uppdrag med tidsbegränsad finansiering är annars de främsta motiven för kommunstyrelsen att besluta om användning av eget kapital. Det egna kapitalet uppgår till 43,8 mnkr i bokslutet 2020. För att komma till nivå 8,0 mnkr tkr i eget kapital kommer kommunstyrelsen i bokslutsberedningen för 2020 att återredovisa överskottet på 35,8 mnkr.

	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital 2020		35,5
Kommunstyrelsens bokslut 2019		-27,5
Summa ingående eget kapital 2020 efter bokslutsberedning		8,0
Kommunstyrelsens bokslut - årets resultat 2020	35,8	
varav stadsledningskontoret	25,8	
varav den politiska verksamheten	10,0	
Utgående eget kapital 2020		43,8
Förslag till återredovisning av eget kapital för överskott hos kommunstyrelsen		-35,8
Utgående eget kapital efter återredovisning i bokslutsberedningen för 2020		8,0

Kulturnämnden

Nämnd bör ha goda skäl motiverade utifrån sin specifika riskbild för att alltför mycket avvika från de rekommenderade nivåerna. Eget kapital som överstiger den nivå som nämnd motiverar utifrån ovanstående förutsättningar ska återredovisas till kommunstyrelsen.

För facknämnder med ett kommunbidrag på mellan 500 - 750 miljoner kronor är rekommenderad riktnivå för eget kapital 15 - 25 miljoner kronor. Nämndens eget kapital i 2020 års bokslut uppgår till 29,1 miljoner kronor och ligger därmed 4,1 miljoner kronor över den högre riktnivån.

Eftersom nämndens ansvar har utökats med fler verksamheter och fler som tillkommer framåt, behöver kulturnämnden utvärdera hur stort det egna kapitalet bör vara utefter de risker som kulturnämnden kommer att ansvara för framåt.

I budget 2020 beslutade kulturnämnden att ianspråka eget kapital motsvarande 2,2 miljoner kronor för att få en budget i balans men med anledning av pandemins effekter visar året ett positivt resultat varför det egna kapitalet istället utökas med 10,4 miljoner kronor.

Risker

Nedan följer en motivering varför kulturnämnden bör ha ett eget kapital i linje med den högre rekommenderade nivån.

Sedan 2019 ansvarar nämnden för 25 fler bibliotek, tre befintliga och två planerade kulturhus samt stora utvecklingsprojekt de kommande åren där finansieringen bedöms som osäker.

Stadens museer har en hög grad av självfinansiering tillsammans med en stor andel fasta kostnader vilket gör ekonomin sårbar. Andra viktiga faktorer att beakta är att de regionala bidragen till stadens museer inte räknas upp i samma takt som kostnaderna ökar då det saknas ett avtal med Västra Götalandsregionen (VGR). Ett nytt avtal med VGR behöver komma till stånd och beslutas av kommunstyrelsen.

Det finns dels en osäkerhet i stiftelsernas fortsatta möjlighet till finansiering, dels kring hur effekterna av pandemin påverkar externa aktörers vilja att bidra till utställningsverksamheten. Det sistnämnda som en följd av hur möjligheterna att hålla öppet under 2021 kan komma att begränsas av befintliga eller kommande restriktioner.

2021 tar kulturnämnden över verksamhet i samband med ny nämndorganisation samt får ett utökat ansvar inom demokrati och befolkningsansvar. För dessa uppdrag har nämnden inte erhållit tillräcklig kompensation.

Det finns sedan tidigare ett stort behov inom miljö-, fastighets- och säkerhetsområdet. Nämnden har i uppdrag att implementera ett miljöledningssystem, agera mellanhandshyresvärd samt ha arbetsmiljöansvaret i kulturhusen. Kulturförvaltningen har idag varken tillräcklig kunskap eller tillräckliga resurser för att möta detta ansvar.

Pandemin bedöms fortsätta påverka nämndens publika verksamheter och därmed även intäkterna. Särskilt utmanande blir det i de verksamheter som redan idag har en hög självfinansieringsgrad.

En annan tydlig risk som identifierats är Higabs aviserade hyreshöjningar som innebär kostnadsökningar utöver indexuppräkning men även ökade hyreskostnader för om- och tillbyggnad av nämndens kulturinstitutioner. Därutöver finns ett stort underhållsbehov av lokaler och arbetsmiljöanpassningar där kostnader kan uppstå med kort varsel. Den indexuppräkning som nämnden får ersättning för i budgetprocessen är inte tillräcklig för att täcka kostnadsutvecklingen för löner, priser eller hyror.

Mot bakgrund av ovanstående risker anser kulturnämnden att nämndens eget kapital bör ligga på den övre rekommenderade gränsen, 25 miljoner kronor. Nämnden föreslår därför att återredovisning sker av överstigande belopp om cirka 4,1 miljoner kronor (4 144 tkr) till kommunstyrelsen.

Lokalnämnden

Enligt stadens riktlinjer bör lokalnämndens egna kapital ligga inom intervallet 60–80 miljoner kronor. Lokalnämndens egna kapital uppgår per 2020-12-31 till 105,9 miljoner kronor. 2019-12-31 uppgick det till 65 miljoner kronor (efter bokslutsberedningen våren 2020).

Värdering av nämndens egna kapital

Lokalförvaltningen bedömer att ett eget kapital inom det angivna intervallet är tillräckligt för lokalnämndens verksamhet. Enligt stadens riktlinjer ska ett eget kapital som överstiger den angivna nivån återredovisas till staden centralt. Lokalförvaltningen föreslår därför lokalnämnden att återredovisa 25,9 miljoner kronor (80 mnkr - 105,9 mnkr). Lokalnämndens egna kapital uppgår därefter till 80 miljoner kronor.

Riskbedömning av nämndrisker

Lokalnämnden bedömer att nämndriskerna kan hanteras inom det egna kapitalet.

Lokalförvaltningen bedömer att ränterisken utgör en kommunrisk som kommunen centralt tar ansvar för.

Miljö- och klimatnämnden

Miljö- och klimatnämnden omsätter drygt 190 miljoner kronor om året (budget 2021). Enligt stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning bör nämndens egna kapital ligga inom intervallet nio till elva miljoner kronor. Vid utgången av 2019 uppgick det egna kapitalet till 16,1 miljoner kronor.

Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas.

Nämndens myndighetsutövning (livsmedelskontroll och miljötillsyn) finansieras till stor del med avgifter enligt fastställda taxor. En tänkbar risk är att kontroll- och tillsynsavgifter av olika anledningar inte kan debiteras i budgeterad omfattning, vilket skulle innebära att personalkostnader behöver finansieras med eget kapital. Kostnaden (lönekostnader och OH) för en årsarbetare beräknas schablonmässigt till drygt en miljon kronor. Nämnden bedömer att det behövs en reserv på ett par miljoner kronor för att möta den risken.

Nämnden har i kommunfullmäktiges budget för 2021 fått i uppdrag att införa debitering efter utförd tillsyn och kontroll istället för som nu där vissa delar debiteras i förskott. En sådan efterhandsdebitering skulle kunna medföra lägre avgiftsintäkter, åtminstone initialt.

Kostnader för intensifierad verksamhetsutveckling, inklusive ökad digitalisering, och lokalförändringar/-förbättringar för att stimulera nya och effektivare arbetssätt pågår och kan komma att kräva finansiering genom ianspråktagande av eget kapital. De största ekonomiska riskerna är kopplade till framtida lokalbehov, både vad avser utrymme och utformning. En påtaglig ekonomisk risk kan kopplas till den evakuering av förvaltningens lokaler som med stor sannolikhet kommer att ske under 2022 i samband med att byggnaden ska grundförstärkas.

Den del av nämndens uppdrag som inte är lagstyrda kan variera över tid, i inriktning och i omfattning. För att kunna hantera dessa variationer behöver det finnas en viss flexibilitet i förvaltningens organisation. Nämnden kan komma att behöva hantera omställningar och kostnader som är förenade med dessa.

Under 2020 har pandemin påverkat nämndens miljötillsyn och livsmedelskontroll. Viss tillsyn och kontroll har inte kunnat genomföras, bland annat för att verksamheter har varit stängda eller inte kunnat ta emot inspektörer på grund av risk för smittspridning. Flertalet av dessa verksamheter betalar för tillsynen/kontrollen i förskott på årsbasis. Härigenom har en kontroll-/tillsynsskuld uppstått motsvarande cirka 3,4 miljoner kronor. Nämnden har för avsikt att reglera den skulden under 2021, dels genom extra kontroller som inte debiteras, dels genom reducerad avgift i vissa fall. Denna kostnadsökning respektive intäktsminskning behöver kompenseras med kommunala medel.

Mot bakgrund av ovanstående anser miljö- och klimatnämnden att det egna kapitalet bör ligga på den övre rekommenderade gränsen, alltså elva miljoner kronor. Följaktligen återredovisar nämnden 5,1 miljoner kronor (5 095 tkr) till kommunstyrelsen.

Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning

Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildnings egna kapital uppgår, i bokslut 2020 till KSEK 107 636 vilket motsvarar 10,6 procent av nämndens beslutade bruttoomslutning i budget 2021 eller 15,0 procent av nämndens kommunbidragsram för 2021.

Om de förutsättningar och antaganden som gjordes i samband med budgetarbetet för 2021 gäller respektive är korrekta, så anser nämnden att nivån eget kapital ska ligga kvar på den nivå som beslutades om inför 2020 d.v.s. KSEK 30 000.

Detta innebär att KSEK 77 636 återredovisas till kommunstyrelsen.

Inköps- och upphandlingsnämnden

Inköp och upphandling har från 2019 ett eget kapital på 4,5 miljoner kronor. Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten, så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och utifrån riskbilden motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet. Rekommenderad riktnivå för eget kapital för en nämnd med Inköp och upphandlings omsättningsstorlek är 3,5 - 4,5 miljoner kronor.

Nämndens verksamhet har vuxit väsentligt de senaste åren och kan, utifrån utökade uppdrag, komma att växa minst lika mycket kommande år. I tider då verksamhetens storlek förändras, finns oftast större risk för ekonomiska svängningar i förhållande till budget. Det är därför av stor vikt att eget kapital hålls inom riktnivån.

Efter ett år med små ekonomiska marginaler har nämnden återigen tilldelats kommunbidrag för 2021. Kommunbidrag i kombination med ökade provisionsintäkter ger bättre förutsättningar för en ekonomi i balans och att fylla på det egna kapitalet igen upp till maxgränsen på 4,5 miljoner kronor.

2020 års resultat på -0,8 miljoner kronor innebär att det egna kapitalet för närvarande är knappt 3,7 miljoner kronor. Då det egna kapitalet ligger inom riktnivån sker ingen återredovisning av eget kapital till kommunstyrelsen.

Nämnden för Konsument- och Medborgarservice

Konsument- och medborgarservice har från föregående år ett eget kapital på 9,7 miljoner kronor. Det huvudsakliga syftet med nämndernas egna kapital är att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande i verksamheten, så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden ska årligen värdera verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och utifrån riskbilden motivera en rimlig nivå på det egna kapitalet.

Riskbedömning

Nämndens kommunbidrag för 2021 täcker knappt hälften av kostnaderna, vilket ger viss stabilitet. Men en stor del av övrig finansiering kan förändras med kort varsel och är en stor osäkerhetsfaktor att hantera.

Den största ekonomiska risken är intäktsbortfall när förvaltningar eller bolag väljer att dra ner på köpta tjänster, som exempelvis särskilda svarsgrupper. Vid ett sämre ekonomiskt läge i kommunens verksamheter ökar risken att man prioriterar andra kostnader framför ökad service och tillgänglighet. I takt med ett mer ansträngt ekonomiskt läge i samhället i

stort ökar därmed risken för minskade intäkter för nämnden. Det finns också risker kopplade till att viss verksamhet bedrivs genom projektmedel från externa aktörer och kan förändras betydligt snabbare än personalstyrkan hinner ställas om.

Ytterligare en risk kommer ifrån att nämnden har nya uppdrag i form av medborgarkontor och ett utökat demokratiuppdrag från och med 2021. I det utvecklingsskede som förvaltningen är inne i finns det en stor risk att det uppstår tillfälliga omställningskostnader för exempelvis lokaler.

På kostnadssidan finns som alltid också en osäkerhet kring personalkostnaderna, då avgångar, vakanser, rekryteringar och omfattningen av frånvaro kan påverka. För en nämnd i konsument- och medborgarservices storlek kan små förändringar få stora konsekvenser.

2020 års resultat på 6,9 miljoner kronor innebär att det egna kapitalet för närvarande är drygt 16,6 miljoner kronor.

Utifrån riskbedömningen ovan föreslås ett eget kapital på 15 miljoner och därmed en återredovisning till kommunstyrelsen på knappt 1,6 miljoner kronor.

Park- och naturnämnden

Förvaltningen bedömer att det finns ett behov av eget kapital på cirka fem procent av bruttoomslutningen. Detta skulle innebära 25 mkr, vilket är i nivå med kommunstyrelsens beslut om eget kapital vid en omsättning mellan 500-750 mkr.

Nivån på det egna kapitalet uppgick vid ingången av 2020 till 25,0 mkr. 2020 års resultat uppgår till 1,5 mkr för förvaltningen, vilket medför att det egna kapitalet i bokslutet uppgår till 26,5 mkr. Förvaltningen föreslår en återredovisning av det egna kapitalet på 1,5 mkr till kommunstyrelsen, vilket medför att nämndens egna kapital därefter blir 25 mkr som är den övre nivån enligt kommunstyrelsen.

Trafiknämnden

Trafiknämnden hade vid ingången av 2020 ett eget kapital på 65,0 mnkr efter återställande av 2019 års underskott.

2020 års ekonomiska resultat är ett underskott om -16,2 mnkr.

Eget kapital uppgår till 48,8 mnkr vid utgången av 2020.

Kommunfullmäktige antog den 7 november 2013 *Regler för budget och uppföljning i stadens nämnder och styrelser*. Av dessa framgår att nämnden årligen, i samband med fastställandet av det ekonomiska utfallet i bokslutet, ska värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och besluta om nivå på det egna kapitalet. Nämnden ska vid värderingen beakta de rekommenderade riktnivåerna. För trafiknämnden innebär detta att det egna kapitalet rekommenderas att uppgå till 40-60 mnkr. Detta är ett lägre intervall än föregående år då omsättningen minskat efter att banavgiftsavtalet med Västtrafik förändrats. Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital på en nivå som kan motiveras utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar och därmed speglar den enskilda nämndens specifika riskbild, den så kallade nämndrisken. Kommunen centralt tar ansvar för risker därutöver det vill säga kommunrisker.

De osäkerheter som trafiknämnden har att hantera rör framför allt drift- och underhållsverksamheten, osäkerheter gällande intäkter från parkeringsverksamheten, risker i investeringsverksamheten samt i viss utsträckning oväntade händelser bland annat med avseende på extrema väderförhållanden. Dessa kan vara i form av extrema nederbörds mängder av snö eller regn, höga vattenflöden eller vattennivåer samt storm och orkanvindar. Trafiknämnden har ett arbetssätt där kontoret parallellt med detaljplanarbetet genomför en genomförandestudie som bekostas av investeringsmedel. Skulle detaljplanen inte bli fastställd eller arbetet med investeringsprojektet avbrytas eller förändras väsentligt efter avslutad genomförandestudie kommer kostnaden behöva bokföras som förgävesprojektering. Detta innebär att investeringsmedel som förbrukats bokförs om till drift. Med hänsyn till att detta ökar osäkerheten i nämndens verksamhet och nämndens möjlighet att hantera dessa inom den löpande verksamheten, samt kommunstyrelsens riktlinjer så föreslår trafikkontoret att målet för nämndens egna kapital minst ska vara ett eget kapital om 60 mnkr.

Trafikkontorets uppfattning är att årets förlust är att betrakta som kommunrisk vilket innebär att det egna kapitalet ska återställas med 16,2 mnkr genom kommuncentrala medel. Egna kapitalet för trafiknämnden efter återställande av eget kapital blir därmed 60 mnkr.

Utbildningsnämnden

Förvaltningens positiva resultat om 4 mkr innebär att det egna kapitalet för förvaltningen ökar från 76,9 mkr till 81,2 mkr. 14,1 mkr avser eget kapital för MTG som drivs i samarbete med motorbranschen.

Enligt stadens regelverk som gäller från och med 1 jan 2017 ligger utbildningsnämnden inom det högsta omsättningsintervallet med en omsättning på 3 119 mkr. Riktnivån för eget kapital för denna grupp är minimum 60 och maximum 80 mkr. Nämnden värderar utifrån risk och väsentlighet att eget kapital bör uppgå till 80 mkr. De utmaningar nämnden står inför är volymökning på grund av den demografiska utvecklingen kommande år. Att planera så att lokalytor, bemanning och elevökning går i takt är en utmaning som innebär att eget kapital kan behöva nyttjas under ett uppbyggnadsskede.

Valnämnden

Kommunstyrelsen beslutade i maj 2017 att lämplig nivå på nämndens egna kapital var 300 tkr.

Överförmyndarnämnden arvoden

Nämnden har inte möjlighet att påverka sitt resultat, eftersom det är sammankopplat med yttre behov. Nämndens ansvarsområde är att arvodera ställföreträdare enligt ett specifikt regelverk och därför ses risken som en "kommunrisk". Utifrån den riskbedömningen hanteras nämndens egna kapital sedan en längre tid tillbaka genom att nollställas i stadens bokslutsberedning.

Enligt denna hantering uppgår återföring av eget kapital till 2 733 562,45 kronor.

Årsrapport 2020

§ 37, N609-0547/20

Ärendet

Årsrapporten för år 2020 är en redovisning av grundskoleförvaltningens resultat för ekonomi, personal, politiska mål och uppdrag samt verksamhetens utveckling utifrån resultat, viktiga händelser och kvalitetsarbete under året.

Avsnitten 1–4 är avsedda för grundskolenämndens rapportering av väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen. Avsnitt 5 riktar sig till nämnden och har delvis en annan karaktär och innefattar viktiga händelser under året. I avsnitt 6 beskrivs status för arbetet med politiska uppdrag från kommunfullmäktige och grundskolenämnden.

Handling

Tjänsteutlåtande daterat 2021-01-28 med följande bilagor:

Årsrapport 2020

Slutrapport skolplaceringar 2021

Granskning av det åtgärdande arbetet i skolvalsprocessen

Handlingsplan för god ekonomisk hushållning

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner årsrapport för 2020 med tillhörande bilagor och översänder denna till kommunstyrelsen, fastställer årets resultat till 253,6 mnkr, godkänner förvaltningens bedömning om att riktnivån för det egna kapitalet bör uppgå till cirka två procent av kommunbidraget samt hemställer till kommunfullmäktige om att utöka nämndens eget kapital till 170 mnkr, vilket utgör cirka två procent av kommunbidraget.

Beslut

1. Grundskolenämnden godkänner årsrapport för 2020 med tillhörande bilagor och översänder denna till kommunstyrelsen.
2. Grundskolenämnden fastställer årets resultat till 253,6 mnkr.
3. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens bedömning om att riktnivån för det egna kapitalet bör uppgå till cirka två procent av kommunbidraget.
4. Grundskolenämnden hemställer till kommunfullmäktige om att utöka nämndens eget kapital till 170 mnkr, vilket utgör cirka två procent av kommunbidraget.
5. Grundskolenämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Expedieras

Kommunstyrelsen

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2021-02-09

Dag för justering

2021-02-09

Vid protokollet

Sekreterare

Åke Ström

Ordförande

Axel Darvik (L)

Justerande

Bosse Parbring (MP)

Rätt utdraget intygar i tjänsten:

Åke Ström
Nämndsekreterare